

Nr 385.

Av herrar **Andersson** i Rasjön och **Olsson** i Mora, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, med förslag till förordning om kvarlåtenskapsskatt m. m.*

I proposition nr 34 till årets riksdag föreslås införande av en särskild kvarlåtenskapsskatt jämte vissa ändrade bestämmelser rörande beräkningen av arvsskatt och skatt på gåva. I betraktande av den bekymmersamma statsfinansiella situationen och med hänsyn till den användning, som förutsattes i fråga om de genom de nya beskattningsgrunderna inflytande medlen, är det sannolikt, att den föreslagna höjda arvsbeskattningen i någon form måste genomföras. Då här icke är meningen att framställa några erinringar rörande de ifrågasatta nya beskattningsformernas lämplighet överhuvudtaget, saknas anledning att närmare ingå på de motiv av principiell art, som kunna anföras för eller emot en på föreslaget sätt skärpt ökad beskattning av arv.

Av den i propositionen intagna redogörelsen för arvsbeskattningen i vissa främmande länder framgår bland annat, att i England vid uttagande av arvsskatten en lägre skala än den vanliga tillämpas vid beräkning av skatten för i förmögenheten ingående värde av jordbruksfastighet. Därest riksdagen går in för en så avsevärd skärpning av arvsbeskattningen, som i förutnämnda proposition ifrågasattes, förefaller det som om goda skäl talade för, att en dylik modifikation av skatteskalen i vad angår värde av jordbruksfastighet tillämpades även här i Sverige. Svårigheten att utgöra höga arvsskattebelopp i de fall, då ett dödsbos huvudsakliga tillgång består av jordbruksfastighet och driftsinventarier för jordbruk, ligger i öppen dag. I sådana fall måste särskilda anstalter av arvingarna vidtagas för att anskaffa de för skattens gäldande erforderliga penningmedlen, vilket kan medföra betydande olägenheter, icke minst när fastigheten och inventarierna förut, som ofta är fallet, äro till större eller mindre del hypotiserade. Den i propositionen beredda utvägen att fördela inbetalningen av kvarlåtenskapsskatten på en längre tidsperiod innebär visserligen en praktisk fördel, men rubbar icke de betänkligheter, som måste hysas gentemot en ökad skuldbelastning av jordbruket för tillgodoseende av statens fiskaliska intresse av ökade skatteinkomster.

Vad angår sättet för beredande av en lättnad för jordbruksfastigheterna i nu berörda avseende kunna givetvis olika system tänkas. En enkel väg synes vara, att värdet av jordbruksfastighet vid beräkning av den nya kvarlåtenskapsskatten nedsattes i en viss bestämd proportion, förslagsvis till hälften. Härigenom skulle en icke obetydlig lindring beredas de skattskyldiga i sådana dödsbon, där jordbruksfastighet till någon väsentligare del inginge i förmögenheten. Då vår mening icke är att undandraga staten en skälig arvsskatt jämväl på jordbruksfastigheterna, inskränka vi

oss att förorda den nämnda nedsättningen allenast i fråga om den nya kvarlåtenskapsskatten.

Det kan måhända sägas, att enahanda skäl, som anförts för en dylik lättnad i arvsskatten för jordbruksfastighet, jämväl kunna anföras till förmån för arvtagare till annan fastighet och industriell rörelse m. m. I de flesta fall kunna dock de värden, som ligga i sistnämnda objekt, vida lättare till erforderlig del göras mobila i och för skattebetalningen, än vad fallet är beträffande jordbruksfastighet.

Då den föreslagna skärpningen av arvsbeskattningen ställts i direkt förhållande till viss statlig skuld amortering, synes därav böra följa, att skatteformen är avsedd att hava allenast begränsad tillämpning och upphöra när den berörda skuld amorteringen fullgjorts. Enligt planen skulle detta taga en tid av fyra eller fem år. Av allt att döma kommer det svenska jordbruket att under de närmaste åren av denna tid lida av samma ekonomiska svårigheter som för närvarande, vilket synes utgöra ett ytterligare skäl, varföre en viss skonsamhet i fråga om arvsskatten bör visas arvtagarna till jordbruksfastigheter.

En omständighet av mera teknisk natur, som synes böra beaktas vid behandlingen av detta ärende, är att jordbruksfastigheternas taxeringsvärden vid de nu pågående fastighetstaxeringarna flerstädes komma att avsevärt nedgå. I vissa trakter torde en sänkning av 30 à 40 procent icke vara ovanlig, särskilt när det gäller större och medelstora skogsegendomar. Enligt gällande författningar skall värdet av fastighet i arvsskatt hänseende upptagas med det under nästföregående år gällande taxeringsvärdet. I fråga om sådana arvfall, vilka inträffa under övergången från en tidsperiod med höga taxeringsvärden till en period med lägre värden, kommer det att te sig obilligt, att den skärpta arvsbeskattningen uttages på ett taxeringsvärde, som måhända är betydligt högre än det vid dödsfallet gällande. En bestämmelse av innebörd, att vid beräkning av såväl kvarlåtenskapsskatt som arvsskatt fastighetsvärden finge upptagas till de av taxeringsnämnd senast åsatta värdena synes av dessa skäl välbefogad.

På grund av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 34 måtte besluta sådan ändring i förslaget till förordning om kvarlåtenskapsskatt,

att vid beräkning av dylik skatt jordbruksfastighet upptages till hälften av gällande taxeringsvärde samt

att vid beräkning av såväl kvarlåtenskapsskatt som arvsskatt som fastighets taxeringsvärde skall användas det av taxeringsnämnd senast åsatta värdet.

Stockholm den 26 januari 1933.

Gustaf Andersson

i Rasjön.

A. Olsson

i Mora.